

ŚWIATOWY
KONGRES
KOPERNIKAŃSKI

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Kopernik i Astronomia: ciągłość, reforma i wczesna recepcja

12–15.09.2023

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK

ul. Gagarina 13a, 87-100 Toruń

12 września (wtorek)

DZIEDZICTWO ASTRONOMII PTOLEMEUSZA I TABLIC ALFONSYŃSKICH

08.00-09.00 REJESTRACJA

09.00-09.30 OTWARCIE KONFERENCJI

09.30-10.30 WYKŁAD PLENARNY

F. JAMIL RAGEP, Professor Emeritus (Institute of Islamic Studies, McGill University, Kanada) – **Geniusz Mikołaja Kopernika – perspektywa nauki islamu**

SESJA 1

10.30-11.00 **Podręczniki z tablicami (zījēs) w astronomii islamu i ich rozpowszechnienie w średniowiecznej Europie**, BENNO VAN DALEN (Ptolemaeus Arabus et Latinus – Bayerische Akademie der Wissenschaften, Niemcy)

11.00-11.30 **Podstawy astronomii al-Farghaniego jako systematyczny opis ruchów planet**, RAZIEH S. MOUSAVI (Max Planck Institute for the History of Science, Humboldt University of Berlin, Niemcy)

11.30-12.00 PRZERWA KAWOWA

SESJA 2

12.00-12.30 **Przedkopernikańskie przedstawienia Ziemi a filozofia naturalna**,
FATEME SAVADI (Institute of Islamic Studies, McGill University, Kanada)

12.30-13.00 **Wielkość, odległość i porządek – późnośredniowieczna astronomia islamu i ciała niebieskie w liczbach**, SALLY P. RAGEP (Institute of Islamic Studies, McGill University, Kanada)

13.00-13.30 **Wielkość i odległości ciał niebieskich w astronomii ‘Alī al-Qūshjī – analiza historyczna i matematyczna**, HASAN UMUT (Department of History, Boğaziçi University, Turcja)

13.30-14.00 **Heliocentryczny ślad w astronomii ptolemejskiej**, SAJJAD NIKFAHM-KHUBRAVAN (University of New Hampshire, USA)

14.00-15.30 **LUNCH**

13 września (środa)

DZIEDZICTWO ASTRONOMII PTOLEMEUSZA I TABLIC ALFONSYŃSKICH

09.30-10.30 **WYKŁAD PLENARNY**

MICHAEL H. SHANK, Professor Emeritus (University of Wisconsin-Madison, USA)
– **Astronomiczne „dziwolągi” przed Kopernikiem – krytyka modeli Ptolemeusza w *Defensio Theonis* Regiomontana**

SESJA 3

10.30-11.00 **Astronomia homocentryczna i Kopernik**, ROBERT G. MORRISON (Bowdoin College, USA)

11.00-11.30 **Bez tłumaczy nie byłoby łacińskiej astronomii, czyli o status quo badań nad średniowiecznymi tłumaczami tekstów astronomicznych z arabskiego na łacinę**, DAG NIKOLAUS HASSE (Julius-Maximilians-Universität Würzburg, Niemcy)

11.30-12.00 **PRZERWA KAWOWA**

SESJA 4

12.00-12.30 **Odejście od astronomii Ptolemeusza w łacińskiej Europie XII wieku**, PHILIPP NOTHAFT (All Souls College, University of Oxford, Wielka Brytania)

12.30-13.00 **Rękopisy się liczą? Subiektywna wizja tradycji Tablic alfonsyńskich z pytaniem na końcu**, MATTHIEU HUSSON (SYRTE, Observatoire de Paris - Université PSL, CNRS, Sorbonne Université, LNE, Francja)

13.00-13.30 **Równanie czasu w Epitome Almagesti i innych łacińskich komentarzach do Almagestu**, HENRY ZEPEDA (Wyoming Catholic College, USA)

13.30-15.30 **LUNCH**

SESJA 5

15.30-16.00 **Tradycje astronomiczne w Bizancjum w późnym średniowieczu (XIII–XV w.),** ALBERTO BARDI (Department of the History of Science, Tsinghua University, Chiny)

16.00-16.30 **Paryskie *Tablice alfonsyńskie* w astronomii późnośredniowiecznego Bizancjum,** ANNE-LAURENCE CAUDANO (University of Winnipeg, Kanada)

16.30-17.00 **Astronomia Kopernika i jego wizerunek w źródłach hebrajskich od XVI w. do współczesności,** Y. TZVI LANGERMANN, Professor Emeritus (Bar Ilan University, Izrael)

14 września (czwartek)

ASTRONOMIA KOPERNIKA

09.00-10.00 **WYKŁAD PLENARNY**

ROBERT S. WESTMAN, Professor Emeritus (University of California San Diego, USA) – **Kopernik i astrologia – kilka uwag na temat toczącej się dyskusji**

SESJA 6

10.00-10.30 **Kopernik i tablica astronomiczna z 1428 roku**, RICHARD L. KREMER, Professor Emeritus of History (Dartmouth College, USA)

10.30-11.00 **Wczesne "homocentryczne modele" ruchów planet Kopernika – geneza i ich dalsze losy**, ANDRÉ GODDU, Emeritus Professor of Astronomy and Physics (Stonehill College, USA)

11.00-11.30 **Celia Calcagniniego obrona ruchu Ziemi na gruncie filozofii (ok. 1518)**, PIETRO DANIEL OMODEO (Ca' Foscari University of Venice, Włochy)

11.30-12.00 **PRZERWA KAWOWA**

SESJA 7

12.00-12.30 **Olsztyński heliograf Kopernika**, GERD GRAßHOFF (Humboldt University of Berlin, Berlin Institute for the Foundation of Learning and Data, Niemcy)

12.30-13.00 **Astrologiczne kompetencje Kopernika**, DAVID JUSTE (Ptolemaeus Arabus et Latinus – Bayerische Akademie der Wissenschaften, Niemcy)

13.00-14.30 **LUNCH**

15 września (piątek)

WCZESNA RECEPCJA

SESJA 8

08.30-09.00 **Kopernikanizm Arystarcha i jego interpretacja według Keplera**,
CHRISTIÁN CARLOS CARMAN (National University of Quilmes, Argentyna)

09.00-09.30 **„Oto jak należy posługiwać się astrologią” – o odległościach i
wielkościach planet w kosmosie heliocentrycznym w Londynie w 1603 roku**,
JAROSŁAW WŁODARCZYK (Institute for the History of Science, Polish Academy
of Sciences, Polska)

09.30-10.00 **Pokrewieństwo Ziemi i Księżycy według Kopernika – od
podobieństw do argumentów na rzecz heliocentryzmu**, NATACHA FABBRI
(Museo Galileo. Istituto e Museo di Storia della Scienza, Włochy)

10.00-10.30 **Zwolennicy Kopernika na własnych warunkach, czyli zmagania z
heliocentryzmem w Akademii Rysiów (1603–1630)**, FEDERICA FAVINO
(Sapienza University, Włochy)

10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**

SESJA 9

11.00-11.30 **Początki recepcji Kopernika w Hiszpanii: od Jerónima de Chavesa i Jerónima Muñoz do Diega de Mesy i Juana Cedilla Díaza**, MIGUEL ÁNGEL GRANADA (University of Barcelona, Hiszpania)

11.30-12.00 **Kopernik w dziełach astrologicznych. Hiszpańscy autorzy epoki wczesnonowożytnej**, TAYRA MC LANUZA-NAVARRO (Ca' Foscari Università di Venezia, Italy / Universitat Pompeu Fabra Barcelona, Hiszpania)

12.00-12.30 **Biografie Kopernika i eseje mu poświęcone jako część kultury pamięci**, ANDREAS KÜHNE (Ludwig-Maximilians-Universität, Munich, Niemcy)

12.30-13.00 **ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI**

13.00-14.30 **LUNCH**

ORGANIZATORZY

Główny organizator **INSTYTUT HISTORII NAUKI**
im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Patronat Honorowy Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy

PREZYDENT.PL

Finansowane ze środków
Ministra Edukacji i Nauki

